

ODCIĄGAĆ (23) *vb impf*

o oraz a jasne.

inf odciągać (4). ◇ *praes 1 sg* odciągám (3). ◇ *3 sg* odciągá (4). ◇ *praet 1 sg m* odciągálem (1). ◇ *3 sg f* odciągała (1). ◇ *3 pl m pers* odciągali (1). ◇ *fut 3 sg f* będzie odciągała (1). *n* będzie odciągało (1). ◇ *imp 2 sg* odciągáj (1). ◇ *con 2 sg m* byś odciągáł (1). ◇ *3 sg m* by odciągáł (2). *f* by odciągała (2). ◇ *part praes act* odciągając (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII (z Cn) – XVIII w. s.v. odciągnąć.

1. *Ciągnąc powodować opuszczenie jakiegoś miejsca* (2) : Retraho, Powściągam/ [...] ná zad też odciągám. *Mącz* 462b; Subtraho, De medio aufero – Odcziagam *Calep* 1022b.

2. *Ciągnąc za coś starać się oddzielić [co od czego]* (1) : Skorę też od ciáálá odciągać áby wolnieyśza byłá. *SienLek* 92.

3. *Cofać, przyciągać ku sobie wyciągniętą rękę; przren* (2) :

Zwroty: »odciągać ręce swoje [od kogo]« = *pozbawiać swej pomocy* (1): Tedy Gabáończycy pośłáli do Iozuego [...] z tákimi śłow/ Nie odciągáy rąk śwych [*Ne cessare facias manus tuas*] od ślužebnikow śwoich *BibRadz los* 10/6.

»[od czego] odciągać rękę [swoją]« = *zaprzestawać jakiegoś działania* (1): Dobrze iest áby śię tego trzymał á od tego nie odciągáł ręki twoiey [*ne quiescere facias manum tuam*] *BibRadz Eccle* 7/19.

4. *Sklaniać do odstąpienia, powodować, aby ktoś czegoś nie robił, hamować, powściągać; abstrahere* *Mącz, Cn; reprimere BartBydg; avocare, retrahere, revocare Cn* (14) : Reprimere, odcyagacz, odcziskacz *BartBydg* 233; *Mącz* 461b.

odciągać kogo (12): Iac śię tego niechcę ważyć Bych z nim miała o tym mowić Bom śi dawno powiedála Iż mie cznota odciągała *RejJóz* D6. *Cf odciągać kogo od kogo, od czego.*

odciągać kogo od kogo, od czego (11): acz nás miłośtz bożá ode złęgo nie odciągá *OpecŻyw* [192]v; *KromRozm I* G4v; *LubPs* bb4; *KrowObr* 141; *RejPos* 40, 252v, 318; *RejZwierc* 54v; zálécáią wśzyścy [...] proch/ który palą z głów trupich: od czego ielli śię pobożeńśtwo będzie odciągało/ wźiąć rogi ieleniē/ y śtłukŹy/ w piecu zduńśkim [...] śpálic *Oczko* 16v; ábym o żadną śię rzecz nie fráśował/ iedno o tę ktora odciąga od śiebie [*Boga*] *LatHar* 22. *Cf odciągać kogo od czego czym.*

odciągać kogo od czego czym (1): ácz cie będzie świát á fortuná poczęści odciągáła od tego łudárśtwy á kuglarśtwy śwemi *RejZwierc* 178.

Szereg: »odciągać i odwodzić« (1): ielliby śię oćiec álbo mátká twoiá odciągáła/ y odwodziła/ od ítzterego śłowá Bożęgo *KrowObr* 141.

W przren (1) : Odcyagálem ya od káźdey obłędliwey drogi/ Ony nędzne á bárzo mdłe moye krewkye nogi *LubPs* bb4.

5. *intransit. Cofać się, oddalać się* (4) : [bo ptak wyźrzawŹy śiatkę/ bárzo rad odciąga. *CygMyśl* E3.]

a. *Podążyć z powrotem, opuszczać jakieś miejsce (o wojsku); redire Miech; colligere vasa, commovere a. movere castra Cn* (4) :

odciągać skąd (2): Krakowa też odiachac [...] nie gręczy albo daleko od niego odciągać *ActReg* 5v; Niechce Gręczyn [...] Z boiáźnią ztąd odciągać *GórnTroas* 39.

Zwrot: »nazad [*dokąd*] odciągać« (1): Ieŕliby tedy kto kogo w ciągnieniu do mieyfcá nánáczonégo [...] / álbo nánad do domu odciągaíac [...] nágábał [...] *SarnStat* 128.

Szereg: »przyciągać i odciągać« (1): Potym ku Prftu (gdzie krol Była [= *Bela*] woyfko zbierał) przyciągali y odciągali [*ibant et redibant*] *MiechGlab* 15.

Synonimy: 4. *odludzać, odwodzić.*

Formacje współrdzenne cf CIĄGNAĆ.

Cf **ODCIĄGAJĄCY, [ODCIĄGANIE]**

KW